

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה בעניין מתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל

לוסי בורכרד ספנות בע"מ - קונטרס בע"מ

לאחר שבחנתי את ההסכם למתן שירותי אחסנת מכולות (להלן: "הסכם האחסנה"), שבין לוסי בורכרד ספנות בע"מ לבין קונטרס בע"מ ושוכנעתי כי הוא מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בעסקים, הריני פוטר, מתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, את הצדדים להסכם האחסנה מחובת אישורו בבית הדין להגבלים עסקיים. תוקף הפטור הוא לתקופה של חמש שנים, החל ביום תחילת תוקפו של הסכם האחסנה. נימוקי הפטור יינתנו בנפרד.

החלטתי זו נתונה לערר בפני כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי ארגון צרכנים, איגוד עסקי או כל הרואה עצמו נפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

ד"ר דוד תדמור

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ט כסלו, התשנ"ט

8 דצמבר, 1998

נימוקי ההחלטה בעניין מתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל:

לוסי בורכרד ספנות בע"מ - קונטרס בע"מ

עניינה של בקשה זו בהסכם אחד מתוך קובץ הסכמים, שנערכו במסגרת עסקה שהביאה למיזוג חברות כמובנו בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "החוק"), בין לוסי בורכרד ספנות בע"מ (להלן: "בורכרד"), לבין קונטרס בע"מ (להלן: "קונטרס"). המיזוג בין בורכרד לקונטרס נבחן ואושר על ידי; אך אין אישורו של מיזוג מיותר בהכרח את הדיון בהסדרים כובלים שבו. עת יבואו בשערי הדין הישראלי "פטורי סוג" המוצעים בתיקון מספר 5 לחוק ההגבלים העסקיים ניתן יהיה להסדיר סוגיה זו באופן משביע רצון, אך לעת זו יבוא על התנאים הכובלים בענייננו פטור ספציפי מכוח הוראת סעיף 14 לחוק.

ההסדר הכובל והצדדים לו: בורכרד וחברות נוספות בשליטת בעליה (להלן, ביחד: "קבוצת בורכרד") פועלות כסוכני אוניות וכמובילים ימיים של מכולות. קונטרס מעניקה שירותי מסוף מטענים ומחזיקה במחסנים חופשיים, המשמשים לאחסון מכולות הנפרקות בנמל אשדוד. בהחלטה זו נבחן הסכם שירותי אחסנת מכולות (להלן: "הסכם האחסנה"); בהתאם לו, מתחייבת קבוצת בורכרד לאחסן את כל המכולות המועברות באמצעותה ואשר יעדן נמל אשדוד במסופי המטען של קונטרס, ואילו קונטרס מתחייבת לספק לקבוצת בורכרד שירותי אחסנה אלה. תוקף ההסכם חמש שנים.

תוצאתו של הסכם האחסנה יצירת שילוב חלקי אנכי בין פעילותה של קבוצת בורכרד כמוביל ימי לבין פעילותה של קונטרס במתן שירותי אחסנת מכולות במסוף עורפי שבבעלותה. עיקר הכבילה בהסכם, בתיעול המטענים המובילים על ידי קבוצת בורכרד לנמל אשדוד, אל מחסניה של קונטרס בלבד. מידה של שילוב כזה אמנם נוצרת מעצם קיומו של הסכם המיזוג, אולם נוכח שיעור ההחזקה המוגבל אשר נרכש במיזוג, ראו הצדדים צורך להתקשר בתניה האמורה. אצא לכן - בעקבות הצדדים - מתוך נקודת הנחה כי יש בה, בתניה זו, משמעות כלכלית; על מנת לאמוד את סכנת פגיעתה בתחרות אבחן בקצרה את שוק אחסנת מכולות במחסנים עורפיים בנמל אשדוד.

מאפייני השוק הרלוונטי - שוק שירותי אחסנה במחסנים עורפיים בנמל אשדוד: לנמלי ישראל מגיעות אניות משא מארצות מוצא שונות. חלקן מתמחות בנתיבי ים מסוימים, וחלקן בוחרות נתיבים כתוצאה מביקושים זמניים.¹ מסוף עורפי מאפשר אחסנת מטענים בסמוך למקום הפריקה: אוניה המגיעה לנמל פורקת את המכולות לרציפים, ומשם מובלות המכולות באופן מידי למסוף פנימי בנמל, שבבעלות רשות הנמלים. בעל הסחורה יכול לפנות את הסחורה ישירות מהמסוף הפנימי בתוך מספר ימים מועט. אם בחר בעל הסחורה שלא לעשות כן, וזו עשויה להיות בחירתו

---

¹ היבוא והיצוא של מכולות לישראל בשנת 1997 היה כמיליון מכולות, מהן נפרקו בנמל אשדוד כ-230 אלף מכולות, וכ-14% מאלו הועברו למסופים העורפיים בנמל אשדוד.

מטעמים שונים, מועברת המכולה/המטען למסוף העורפי, על-פי הוראת המוביל הימי.² המסוף העורפי משלם למוביל הימי עמלה על הפניית המטען למסוף.

תחום האחסנה במסוף עורפי נחלק למספר שווקים גיאוגרפיים, כנגזר ממיקום הנמלים. המסוף צריך להיות קרוב לנמל, כך שעלויות ההובלה אליו יהיו מינימליות; אך הוא אינו צריך להיות בתחום הנמל, כיוון שבתחום הנמל עלויות האחסון גבוהות יותר בשל מגבלת שטח. באזור נמל אשדוד פעילות ארבע חברות בעלות מסופים עורפיים: קונטרס, אוברסיז קומרס בע"מ, מסוף 207, ומסוף אשדוד בונדד. שתיים מהחברות האלו מצויות בבעלות חברות ספנות.³ למרות קשרי בעלות אלה, בפועל נותנות בעלות המסופים העורפיים שירות גם לגופים אחרים, וקשרי הבעלות רק מבטיחים להן אחוז אחסון קבוע ובטוח. לחברות שטחי אחסון גדולים, ורמת ניצול השטח הקיים נמוכה יחסית. היכולת להגדיל את שטחי האחסון או להקים מסוף חדש, אף היא גבוהה.

מבין ארבע חברות האחסון בעלות מחסנים עורפיים באשדוד, חלקה של קונטרס באחסון בפועל הוא הגדול ביותר, אולם שתי מתחרות נוספות מחזיקות בנתח שוק שאינו נמוך בהרבה מזה של קונטרס. מן המידע שהובא בפני עולה כי חלקה של קבוצת בורכרד מסך הייבוא והייצוא של מכולות נמוך מ-10%, וכי קבוצת בורכרד אינה דומיננטית באף אחד מן הקווים בהם היא פועלת.

כיום מאחסנת קבוצת בורכרד את כל מכולותיה המובלות לנמל אשדוד במסוף העורפי של קונטרס. בשנת 1997 ובשמונה החודשים הראשונים של 1998 היוו מכולות קבוצת בורכרד פחות מרבע מכלל המכולות שאוחסנו במסופה של קונטרס.

מידת פגיעת ההסכם בתחרות: הסכם האחסנה אינו מונע מקונטרס להתקשר לצורך מתן שירותים לחברות ספנות אחרות. נוכח נתוני התפוסה, גם אין סיבה להניח שתעשה כן: פעילותה המשותפת של קונטרס עם קבוצת בורכרד כיום עומדת על למטה מרבע מפעילותה הכוללת. ההסכם אינו מקים לכן חשש לפגיעה בתחרות בין בורכרד לבין מתחרותיה, על רקע חסימת שטחי אחסון למתחרות או ייקור השימוש בהם. כך גם העלה הניתוח אותו בצענו עובר לאישור המיזוג, כי מוגבלת ביותר יכולתה של קבוצת בורכרד להשיג יתרון משמעותי על פני מתחרותיה בדרך של raising rival's costs, כלומר על-ידי ייקור עלות האחסנה של המתחרים אצל קונטרס.

חיובה בחוזה של קבוצת בורכרד לאחסן במסופה של קונטרס מכולות שהובלו על ידה ושיעדין נמל אשדוד, עלול היה לאפשר לכאורה מינוף של כוח שוק, משוק ההובלה הימית אל שוק המסופים העורפיים, ועל ידי כך היה עלול היה לכאורה להקנות לקונטרס יתרון בלתי-הוגן על פני מתחרותיה. לא כך פני הדברים בפועל. לשם מינוף כוח שוק נדרש כי יהיה בידי קבוצת בורכרד כוח שוק מלכתחילה, ואולם מן הנתונים עולה כי קבוצת בורכרד איננה דומיננטית באף אחד מן הקווים בהם היא פועלת, וכן כי חלקה בכלל המכולות הנכנסות לישראל נמוך מכדי להקנות לה כוח שוק משמעותי. לפיכך, אף הפגיעה בתחרות מפן זה נמצאה בלתי-משמעותית.

² מקובל כי המוביל הימי הוא הקובע את זהות המסוף העורפי אליו מועבר המטען.

³ אוברסיז קומרס בע"מ מצויה בבעלות משותפת של צים וכלל, ואילו מסוף 207 הנו בבעלות אללוף.

כאמור לעיל, שילוב בין חברת ספנות למסוף עורפי מקובלת בענף. רק מתחרה אחת של קונטרס, הקטנה שבהן, איננה מצויה בשליטת חברת ספנות. הפגיעה בתחרות הנגרמת מהסכם האחסנה נראית בלתי-משמעותית. היא גם נחוצה לשם ביצועו של שילוב אנכי, אשר צפוי להגדיל את יעילות פעילותם של הצדדים לו. הסכם האחסנה יוצר שילוב אנכי בין קבוצת בורכרד לקבוצת קונטרס, אשר אל מול הפגיעה הבלתי-משמעותית שלו בתחרות ניצבים יתרונות, ובהם הבטחת "עוגן" של פעילות עסקית לקונטרס (ובכך הקטנת הסיכונים התפעוליים אליהם היא חשופה). הקטנת הסיכון משמעותה חיסכון בעלויות, ובתנאי תחרות צפוי חיסכון כזה להגיע לכיסו של היבואן, ודרכו לצרכן.

סיכום: נוכח כל האמור לעיל, פוטר אני את הצדדים להסכם האחסנה מחובת אישורו בבית הדין להגבלים עסקיים, כאמור בסעיף 14 של חוק ההגבלים העסקיים. תוקף הפטור לתקופה של חמש שנים, החל ביום תחילת תוקפו של הסכם האחסנה. החלטתי זו נתונה לערר בפני כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי ארגון צרכנים, איגוד עסקי או כל הרואה עצמו נפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

ד"ר דוד תדמור
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"א באב התשנ"ט
3 באוגוסט 1999